

Poetul și marea...(6)

Ființa privirii de sus

de Slavomir ALMĂJAN

Dacă sublimul înspre care tindem este și va rămâne departe, infinit de departe, travaliul căutării acestuia trece dincolo de orice limite între care omul privirii de sus este așezat să locuiască. Dumnezeu a pus un poet, un muzician, un artist al culorii și al formelor în fiecare dintre noi. În același timp, sentimentul de apartenență... Ce minunată neliniște este acest univers uman!

Deci sublimul... Personal aș defini sublimul drept țintă înspre care merită și trebuie să tinzi chiar dacă, în realmul nostru ea nu va fi niciodată atinsă. Printr-o matematică pe care noi nu o putem pricepe, căderea de la nivelul acestuia este aproape instantanee pe când recucerirea acestuia poate fi evaluată numai cu reperatele veșniciei și necesită eforturi la scara infinitului. Doar o mușcătură din fructul oprit a fost suficientă ca să ne îndepărteze, dar toate eforturile sutelor de generații nu au reușit să ne reapropie nici măcar cât de puțin. O, nu vă înșelați, mintea omenească, puterea omenească, sacrificiile omenești nu numai că nu au lipsit dar s-au manifestat cu abundență pe tot parcursul istoriei. Toate acestea au adus valoarea intangibilului sublim la un nivel aproape inimaginabil. Deși recunoașterea faptului că această țintă va rămâne mereu neatinsă ne-ar putea duce la disperare, lupta și eforturile noastre în încercarea de a-l atinge sunt un ceva care a ajuns cel mai aproape de chipul și asemănarea acestuia. Spiritul uman în căutarea sublimului este un minunat "Amin!" la dragostea cu care Dumnezeu ne-a îmbrățișat prin creație.

Așa cum am scris în articolele precedente, Edenul este întruchiparea ideii de sublim iar ceea ce citim în cartea Genesei despre Eden este o sursă de neseecat din care tainele relației dintre om și Dumnezeu ni se revelează puțin câte puțin, de fiecare dată când ne punem inima să înțelegem. Deși creația în sine era desăvârșită, acolo, în Eden, ea nu era sursa acelei înalte desfătări pe care numai sublimul o poate da. Desfătarea continuă din Eden era în întregime datorată prezenței lui Dumnezeu. Iată ce minunat confirmă psalmistul acest fapt:

"Am necurmat pe Domnul înaintea ochilor mei: când este El la dreapta mea nu mă clatin. De aceea inima mi se bucură, sufletul mi se veselește, trupul mi se odihnește în liniște." (Psalm 16:8,9)

Deseori, clatinați de vânturi împotrivoare, de dorinți adânci după un ceva de neexplicat, ne pierdem în îmbuibări cu surrogate, în așa fel încât căutarea noastră de sublim degenerază într-un fel de abandon în exact opusul acesteia, alunecarea în grotesc. De fapt dacă ar fi să tragem linia neagră sub existența noastră terestră, în vederea socotelii, totalul ar fi o continuă înfruntare între căutarea sublimului și alunecarea în grotesc.

Atât de crâncenă este această înfruntare încât omul și-a găsit odihna în încrâncenarea de care vorbesc... Odihnă prin neodihnă dacă pot spune asta. Și în tot timpul, dintre clipa alungării din Eden și până în prezent, simțurile lui spirituale nu s-au ridicat deasupra de ceea ce ochii văd, urechea aude și mintea înțelege. În ciuda încrâncenării lui cu realitatea care îi refuză aspirațiile, cu realitatea niciodată demnă de idealul înspre care tânjește, omul a continuat să bată cu piciorul trecerii lui aceleași cărări printre plopii mereu fără soț ai decorului din care, aparent fără voie, este parte. Tragedia realității existenței lui stă în faptul că spiritul lui se ridică deasupra realmului lui dar sufletul lui caută împlinire tot în tridimensionalul lumii care nu-l acceptă. Nicăieri la el acasa...

Dacă sublimul înspre care tindem este și va rămâne departe, infinit de departe, travaliul căutării acestuia trece dincolo de orice limite între care omul privirii de sus este așezat să locuiască. Dumnezeu a pus un poet, un muzician, un artist al culorii și al formelor în fiecare dintre noi. În același timp, sentimentul de apartenență... Ce minunată neliniște este acest univers uman!

În tot acest timp, apele de odihnă și pajiștile verzi au fost aproape. Mesele demne de cele mai înalte ospete împărătești au fost pregătite și ființele cerești stau gata să ne servească. Lipsește doar foamea, adevărata foame... Cerul întreg stă pregătit să se miște înspre potolirea ei. Este nevoie ca visatorul din noi să viseze vise cu mult mai mari și dorul după o patrie care să nu ne fie ostilă să fie cu mult mai intens. Este nevoie ca aripile gândurilor să ne ridice înspre eterul din care lucrurile lumii acesteia sa se vadă dintr-o dată mici, infinit de mici.

Lumea din jurul nostru pătrunde cu bocanci grei de caporal până în cele mai adânci tăinițe ale inimii, ea se vrea în centrul preocupărilor noastre până când oboseala ne aduce la starea în care suntem imuni la binecuvântata neodihnă la care Dumnezeu ne-a rânduit. Când cerem, cerem lucruri prea mărunte și nu daruri vrednice de un Împărat, când visăm, visele ne țin prea aproape de mal și aventura credinței se stinge. Da, credința este o aventură, este un salt în mai înalt decât înălțimile la care te pot duce cele mai vârtoase aripi, este un salt în ceva cu totul nou, cu totul necunoscut și cu mult mai minunat decât ceea ce visul cel mai înalt poate plăsmui.

Poate că tocmai aici locuiește inima celui care și-a înțeles menirea de poet, de artist... Aventura revelației mai degrabă decât travaliul creației. Astfel, cred, și numai astfel arta și artistul pot coexista cu sublimul. Da, alte simțuri, alte corzi vor fi parte din noi și altfel va fi înfiorarea din noi. Față în față cu sublimul, inimă la inimă cu Dumnezeu, când cuvintele nu vor mai rosti lucruri, poetul din fiecare din noi va vibra sub torentul supremelor revelații în octavele cerești ale bucuriei. Tot ce ne-a mai rămas, până atunci, este arderea noastră în tămâia sublimă a căutării.

VA URMA
Nr. 187/Mai07